

EGYPTOLOGIE PRO MLÁDEŽ? ČNEC NA VÝSTAVĚ ESI 2003

Jiří Janák, Hana Benešová, Hana Vymazalová

Zástupci Českého národního egyptologického centra UK se s projektem nazvaným „Starověcí Egypťané v moderní době“ zúčastnili 9. Mezinárodní vědecké výstavy pro mládež ESI 2003, která se konala od 11. do 19. července v Moskvě.

ESI (*Expo-Sciences International*) je významnou akcí mezinárodní organizace MILSET (*International Movement for Leisure in Science and Technology*). Přípravy a zajištění letošní přehlídky vědecko-technologických projektů mládeže a pro mládež se ujala Správa města Moskvy spolu s Všeruským výstavním centrem (V.V.C.). Akce se osobně zúčastnili také Jean-Claude Guiraudon, předseda hnutí MILSET, Jurij Lužkov, starosta Moskvy, velvyslanci a zástupci kulturních center mnohých zúčastněných zemí, včetně České republiky.

Hnutí MILSET, hlavní zaštitující organizace, bylo založeno v roce 1987 v kanadském Quebecu a v současné době spojuje školní a mládežnické organizace, vědecké instituce, ústavy a centra z více než 85 zemí světa. Přispívá k vědeckému a kulturnímu rozvoji a partnerství pořádáním výstav a akcí, které umožňují mladým lidem představit své projekty nebo se s novými nápady a koncepcemi setkávat.

Pro účastníky jsou takové akce příležitostí k prezentaci, propagaci, přináší jim upozornění na nové nápady a technologie, srovnání a konzultace s kolegy z různých oborů. K výstavě patří také setkání odborníků, diskuse, představení projektů, návštěvy vědeckých center apod. ESI je tudíž nepolitickou akcí zaměřenou nejen na propagaci vědy, techniky a kultury mezi mladými lidmi, ale slouží také k lepšímu poznání různých kultur, národů a tradic.

Na letošní mezinárodní výstavě ESI 2003 v Moskvě se představilo přes 2000 účastníků z 50 zemí světa, jejichž aktivity s velkým zájmem zhlédlo několik desítek tisíc návštěvníků. Prezentované projekty lze rozdělit na dvě kategorie. První, která tvořila velkou většinu výstavy, zahrnovala vlastní projekty dětí a mládeže do 23 let. Byli mezi nimi školáci, studenti, členové a zástupci různých zájmových klubů a organizací. Často se jednalo o projekty zaměřené na techniku a technologii, nemalou měrou však byly zastoupeny také medicína, biologie, matematika, ekologie, společenské vědy či astronomie. Druhá kategorie zahrnovala aktivity zaměřené na přiblížení a zpřístupnění vědy a bádání mládeži a dětem. Vedle projektu představeného Českým národním egyptologickým centrem, který bude popsán

níže, se na ESI představili např. kolegové z francouzské organizace Planète Science Bretagne, v jejichž stánku se návštěvníci mohli aktivně seznámit se základními technikami archeologického výzkumu a následným zpracováním artefaktů.

Jak již bylo naznačeno, České národní egyptologické centrum bylo na ESI zastoupeno projektem Starověcí Egypťané v moderní době, jehož přípravou, realizací a finální prezentací byli pověřeni Dr. Janák, Mgr. Benešová a Mgr. Vymazalová. Projekt byl rozdělen na dvě částečně oddělené, vzájemně však dostupné a navazující části. První byla zaměřena na přiblížení aktivit Českého národního egyptologického centra UK a Českého egyptologického ústavu UK a byla určena především mládeži a dospělým. Ti se v této části stánku (obr. 1 - viz obrazová příloha) mohli seznámit s historií a současností obou pražských egyptologických institucí, jejich archeologickými aktivitami v Egyptě, badatelskými činnostmi apod. Mimo výkladu, který zástupci ČNEC návštěvníkům poskytovali, sloužily k tomuto účelům také prezentační plakáty, za jejichž přípravu náleží velký dík Ing. Jolaně Malátkové, výběr z publikační činnosti Centra a Ústavu a v neposlední řadě také film *The Opening of the Unplundered Tomb*, s jehož promítáním na ESI laskavě souhlasil režisér filmu Jan Boněk.

Další část projektu, pro kterou byla vyhrazena druhá polovina výstavní plochy, se zaměřovala na děti a mladší návštěvníky. Pro ně byly připraveny různé zábavně vzdělávací aktivity. Byla zde možnost omalovávat a vybarvovat předtištěné egyptské motivy, které byly rozděleny podle obtížnosti a zaměření. Členové Centra k nim ochotně poskytovali výklad a komentář. Pro tuto sekci projektu bylo také zhotoveno šest kopií staroegyptských nádob (období Nakáda I a Nakáda II), jejichž překreslováním si i mladší návštěvníci mohli vyzkoušet metody zpracovávání archeologických nálezů.

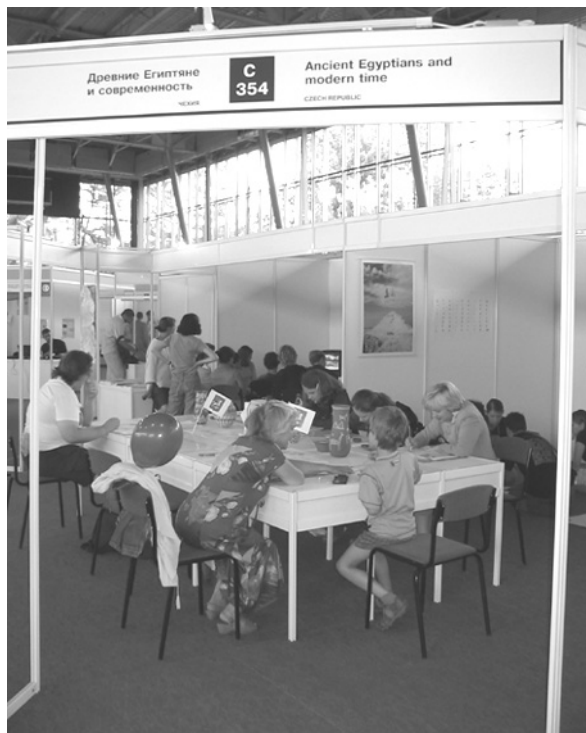
Největší pozornost přitahoval koutek nazvaný „Písařská škola“, kde návštěvníci sedící na připravených polštářcích zkoušeli proniknout do tajů egyptského písma a písařského umění. Většinou se zajímali o zapsání svých jmen v hieroglyfickém písmu, často se však přistupovalo i k úkonům složitějším, jako je práce se znaky, slovy a determinativy, zápis data apod. Aby bylo dosaženo co největší přesvědčivosti (při zachování zásad bezpečnosti a čistoty ve výstavních prostorech), používali moderní písaři po vzoru svých dávných předchůdců štětců, palet a dvou základních barev určených pro psaní textů, černé a červené.

Včasnou a úzkou koordinací přípravy projektu s organizátory ESI v Moskvě se podařilo získat jeden z největších, nejlépe umístěných a vybačených stánků na výstavě, který mnohonásobně převyšoval rozměry standardně přidělovaných výstavních ploch. Navíc díky laskavé pomoci JUDr. Kateřiny Novotné, ředitelky Českého centra v Moskvě, byla velmi usnadněna doprava výstavních materiálů do Ruské federace a následně zpět do České republiky.

Toto vše přispělo k tomu, že stánek s projektem Českého národního egyptologického centra patřil k nejnavštěvovanějším místům výstavy ESI 2003. Mnozí se do něj často vraceli a přiváděli též své přátele, děti, učitele, nebo naopak učitelé celé třídy. Přestože projekt vyžadoval hodně sil a trpělivosti, odborné, pedagogické i jazykové soustředění, byl jeho úspěch velkým zadostiučiněním, neboť cílem tohoto projektu byla popularizace vědeckého bádání na poli egyptologie a archeologie mezi mladými lidmi. A právě jim, snad budoucím zájemcům o obor, se podařilo předat sdělení o tom, že zkoumání historie není nudnou a únavnou prací, ale činností, která se s jistou dávkou nadšení a fantazie stává velmi zábavnou a radostnou, přitom však stále zůstává aktivitou vzdělávací a obohacující.

Kromě cenných zkušeností s přípravou a uskutečněním takového projektu se podařilo získat také kontakty na české i zahraniční organizace zabývající se zpřístupněním vědy pro děti a mládež. S některými z nich, především s výše zmíněnou francouzskou Planète Science Bretagne, bylo jednáno i o možných společných aktivitách.

Úspěch projektu Starověcí Egypťané v moderní době na výstavě ESI 2003 v Moskvě ukázal, že se ze strany pracovníků ČNEC nejednalo o krok mimo vytyčenou cestu aktivit Centra. Ba právě naopak, prezentaci vědeckého bádání nejširší veřejnosti, včetně dětí a mládeže, a jeho zpřístupnění a zatraktivnění formou aktivního přístupu a zábavy, by obě české egyptologické instituce měly a budou i nadále věnovat svou pozornost.

Obr. 1 Stánek ČNEC
na ESI 2003 (foto J. Janák).

VLČKOVÁ – Obr. 1 Instalace výstavy „Osudy staré 4500 let“ (foto Kamil Voděra).

